

Complexnummer: 523093

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Lingestein

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

523094, 523095

Woonplaats

Erichem

Gemeente

Buren

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Erichemsekade 19, 4117 GX te Erichem

Complexomschrijving

Inleiding

Het BOERDERIJ-COMPLEX 'LINGESTEIN' bestaat uit twee T-boerderijen behorend tot het hallenhuistype met middenlangdeel en een Betuwse hooisteek en smeedijzeren HEK.

1.\tDe oude T-BOERDERIJ Lingestein.

2.\tDe jongere T-BOERDERIJ met bijschuur.

Omschrijving

De bouwgeschiedenis van het complex bestrijkt enkele eeuwen. De oude boerderij dateert uit de 17de eeuw, waarbij gebruik is gemaakt van oudere stenen of is in zijn geheel nog ouder. Vermoedelijk had de boerderij oorspronkelijk slechts één onderdeel dat van steen was nl. de kelder met opkamer, een zogenaamde 'stenen kamer'. Het voorhuis en de bijschuur van de jongere boerderij zijn rond 1867 gebouwd. Het bedrijfsgedeelte van de jongere boerderij is echter ouder. De bijschuur uit ca. 1867 is rond 1900 naar achteren uitgebreid. De boerderijen liggen vlak naast elkaar, slechts gescheiden door een osendrop, waarbij de voorgevel van de oude boerderij ongeveer op een lijn ligt met de achtergevel van het voorhuis van de jongere boerderij. Bij beide boerderijen is de voorgevel haaks op de as van de weg gericht. Achter de oude boerderij liggen de funderingen van een schuur en twee vijfroedige hooibergen. Het complex is markant gelegen op een enigszins verheven terrein aan de Erichemsekade langs de Linge. De voortuin heeft enkele oude fruitbomen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en een prieel, dat wordt gevormd door geschoren coniferen. De voortuin is toegankelijk via een dubbel smeedijzeren draaihek.

Complexwaardering

BOERDERIJ-COMPLEX bestaande uit twee T-BOERDERIJEN met middenlangsdeel, waarvan een tevens met bijschuur en HEK uit resp. XVII, ca. 1867 en ca. 1900.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed voorbeeld van een historisch gegroeid boerderij-complex met esthetische kwaliteiten in ontwerp en detaillering. De oude boerderij heeft architectuurhistorische waarde vanwege haar ouderdom, zeldzaamheid en gaafheid.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging op een verheven terrein aan de kade van het riviertje de Linge. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de samenhang tussen de afzonderlijke onderdelen.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming, welke een uitdrukking is van een economische ontwikkeling nl. de opkomst van paardenfokkerijen in de Betuwe vanaf ca. 1850 en de neergang ervan in het begin van de 20ste eeuw. Het feit dat de oude boerderij niet is afgebroken is zeldzaam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523094

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82891/91

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Erichem	Buren	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Erichem	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Buren	P			816

*Omschrijving***

Omschrijving

De oude BOERDERIJ

De T-boerderij heeft op een rechthoekig grondplan een voorhuis met rietgedekt schilddak en een achterhuis onder een afgewolfd geknikt zadeldak met hooisteek, dat deels met riet, deels met gesmoorde Hollandse pannen en deels met golfplaten is gedekt. Het voorhuis is deels onderkelderd, heeft één bouwlaag en een hoge zolderverdieping. In het rechter dakschild bevindt zich de schoorsteen.

De VOORGEVEL is gepleisterd en voorzien van een blokverdeling. De asymmetrisch ingedeelde voorgevel heeft in de eerste bouwlaag vijf en in de tweede bouwlaag drie assen. In de tweede as van links bevindt zich de ingangspartij, die bestaat uit een houten deur in een kozijn op hardstenen neuten, waarvan het kalf is versierd met een bloktandlijst en het bovenlicht is voorzien van vouwblinden. De deur heeft een classicistische omlijsting, die bestaat uit houten pilasters en een hoofdgestel met een bloktandlijst op basementen van hardsteen. In de eerste bouwlaag bevinden zich verder vier vensters met -voorzover aanwezig- ramen met een kleine roedenverdeling. In de onderste helft van de kozijnen zijn duimen bevestigd, waar vermoedelijk luiken aan hebben gehangen. Links van de deur bevindt zich een keldervenster. De tweede bouwlaag heeft drie kleinere vensters, waarvan de ramen eveneens zijn voorzien van een kleine roedenverdeling.

De LINKER ZIJGEVEL vertoont naast resten van bepleistering twee soorten metselwerk gescheiden door een verticale blokvertanding. Rechts bevindt zich oud metselwerk, waarin een boog is te onderscheiden. Onder de dakrand bevindt zich een luik. Links bevindt zich jonger metselwerk (19de eeuw). Hierin bevinden zich een dubbele segmentboogvormig afgesloten deur met sierbeslag en twee luiken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De RECHTER ZIJGEVEL vertoont resten van bepleistering en heeft een venster met schuifraam van hetzelfde type als in de voorgevel, twee deuren en onder de dakrand een venster met tweedelig kozijn voorzien van luiken.

De ACHTERGEVEL van het bedrijfsgedeelte vertoont sporen van pleisterwerk, heeft een links van het midden gesitueerde deel deur met middeler, die aan weerszijden wordt geflankeerd door twee stalraampjes van het ossenkooptype, de zandstenen uiteinden van de voedertroggen en twee staldeuren. De schoren onder de hooisteek vertonen het telmerk VI. De achtergevel heeft uiterst rechts een steunbeer. De LINKER ZIJGEVEL vertoont resten van bepleistering en drie stalraampjes van het spinnenkooptype, waarvan de middelste onmiddellijk onder de dakrand is geplaatst.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft twee 6-ruits stalraampjes en een deur.

De indeling van het INTERIEUR van het voorhuis is bewaard gebleven. De deur komt direct in het woongedeelte uit. Er is dus geen gang. Links voor bevindt zich bovenop de kelder met tongewelf en estrikken de opkamer met bedstede en een balkenzoldering met sleutelstuk. Rechts bevindt zich de eveneens hoger gelegen keuken vermoedelijk bovenop een dichtgestorte kelder. In de keuken is een schouw met twee ovens boven elkaar. In het woongedeelte liggen deels nog bakstenen klinkers op de vloer. De zolderingen bestaan uit samengestelde balklagen. In het kapsant is een voormalige trapspil verwerkt.

Het INTERIEUR van het bedrijfsgedeelte is bewaard gebleven. Er zijn drie ankerbalkgebinten die het bedrijfsgedeelte in tweeënhalve gebintvak verdelen. De schoren van de gebintstijlen zijn voorzien van de telmerken I, II, III, IV, V. De deel wordt begrensd door gemetselde troggen, die voor de gebintstijlen doorlopen en waarvan een deel is verwijderd.

Waardering

T-BOERDERIJ met middenlangsdeel waarvan het oudste gedeelte uit de 17de eeuw dateert of nog ouder is.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een vroege T-boerderij met een voorhuis uit de 17de eeuw of ouder en een vermoedelijk jonger achterhuis.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante iets verheven ligging aan de Erichemsekade langs het riviertje de Linge. De boerderij heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderijcomplex Lingestein.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming, welke een uitdrukking is van een economische ontwikkeling nl. de opkomst van paardenfokkerijen in de Betuwe vanaf ca. 1850 en de neergang ervan in het begin van de 20ste eeuw. Het feit dat de oude boerderij niet is afgebroken is zeldzaam.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 523095

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82891/96

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Erichem	Buren	Gelderland

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Erichemsekade	19			4117 GX	Erichem		
Erichemsekade	18			4117 GX	Erichem		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Buren	P			1020
Buren	P			847

Omschrijving**

Omschrijving

De jongere T-BOERDERIJ

De boerderij heeft op een rechthoekig grondplan achtereenvolgens een voorhuis, een middenhuis en een bedrijfsgedeelte met vijf gebintvakken. Het voorhuis is deels onderkelderd en heeft twee bouwlagen en een zolder onder een overstekend geknikt schilddak met een gesneden houten sierlijst. In de nok staan twee schoorstenen. Het middenhuis heeft één bouwlaag onder een afgewolfd zadeldak, waarbij het wolfeind zich aan de zijde van het voorhuis bevindt. Het bedrijfsgedeelte heeft een afgewolfd zadeldak met een hooisteek. De daken zijn gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. Het dak van het bedrijfsgedeelte is tevens deels met riet gedekt. Het voor- en middenhuis zijn opgetrokken uit in kruisverband gemetselde rode baksteen en hebben een grijs geschilderde gepleisterde plint. De gevels van het voorhuis worden verticaal geleed door pilasters van de kolossale orde op de hoeken en in het midden van de voorgevel. De gevels zijn voorzien van staafankers. De vensters van het voorhuis zijn licht getoogd, worden afgesloten met strekken, hebben houten lekdorpels en zijn voorzien van 6-ruits schuiframen in de eerste en 4-ruits schuiframen in de tweede bouwlaag. De ramen in de zijgevels zijn vervangen door kunststof exemplaren. De oorspronkelijke ramen en de persiennes zijn evenwel bewaard gebleven en zullen te zijner tijd worden terug geplaatst. Het éénlaags middenhuis heeft gewijzigde ramen. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL is vijf assen breed. In het midden bevindt zich de ingangspartij, die bestaat uit een paneeldeur in een kozijn met een geprofileerd kalf, een gedeeld bovenlicht met gietijzeren levensboom en hardstenen neuten. De dorpel en de stoep van drie treden zijn van hardsteen. De deur wordt aan beide zijden geflankeerd door twee vensters. In de tweede bouwlaag bevinden zich vijf vensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De LINKER ZIJGEVEL heeft in de eerste en tweede bouwlaag van het voorhuis één venster. In de plint bevinden zich twee keldervensters. Het middenhuis heeft achtereenvolgens een deur met gedeeld bovenlicht en stoep, een keldervenster, een gewijzigd venster, een venster met luiken en een deur. De gevels van het middenhuis wordt afgesloten met mastgoten.

De RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis is op dezelfde wijze vormgegeven als de linker zijgevel. Tegen de rechter zijgevel staat een gerestaureerde put. De rechter zijgevel van het middenhuis heeft één venster met kunststofraam.

Het veel oudere bedrijfsgedeelte is opgetrokken uit baksteen. De gevels vertonen sporen van pleisterwerk. De ACHTERGEVEL van het bedrijfsgedeelte heeft in het midden een recht gesloten deeldeur met middeler, die aan weerszijden wordt geflankeerd door een ovaal stalraampje en een recht gesloten staldeur. Hierboven bevindt zich de hooisteek. De zandstenen uiteinden van de drinkgoten voor het vee, paarden en koeien (hoog en laag), zijn bewaard gebleven.

De LINKER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte heeft een enkel raampje.

De RECHTER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte wordt grotendeels aan het oog onttrokken door de bijschuur. Vóór de voorgevel van de bijschuur bevindt zich een rond raampje. De BIJSCHUUR heeft een zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen en een schoorsteen in de nok. In de voorgevel bevindt zich een rondboogvenster met 7-ruits stalraam en een rond venster. De achtergevel heeft een inrijdeur, geflankeerd door halfronde stalraampjes. Boven de deur bevindt zich een getoogd hooiluik en een stalraampje. De rechter zijgevel heeft drie halfronde stalraampjes en een uitbouw onder een doorlopend dakschild met enkele deurtjes.

De indeling van het INTERIEUR van het voorhuis, middengang met kamers aan weerszijden, is bewaard gebleven. Tevens zijn oorspronkelijke interieurelementen bewaard gebleven zoals de vier kelders met segmentbooggewelven en een spekkuip; De bijkeuken met hardstenen bassin en pompbasis; De gang met balkenzoldering en gehoute paneeldeuren in geprofileerde omlijsting; De kamers met balkenzolderingen, een houten schoorsteenmantel, vouwblinden en bedsteedeurtjes, die voorzien zijn van panelen en ruitjes met rood en blauw glas, kathedraalglas en mousselineglas. Het bedrijfsgedeelte heeft vijf gebintvakken met eikenhouten ankerbalkgebinten en een lemen vloer.

De voortuin is toegankelijk via een eenvoudig dubbel smeedijzeren draaihek tussen betonnen hekposten.

Waardering

T-BOERDERIJ met middenlangdeel en bijschuur en HEK uit resp. XVIII, ca. 1867 en ca. 1900.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld in ex- en interieur van een grote T-boerderij met een voorhuis uit de tweede helft van de 19de eeuw en een ouder achterhuis.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante iets verheven ligging aan de Erichemsekade langs het riviertje de Linge. De boerderij heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderijcomplex Lingenstein.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming, welke een uitdrukking is van een economische ontwikkeling nl. de opkomst van paardenfokkerijen in de Betuwe vanaf ca. 1850 en de neergang ervan in het begin van de 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument